

2022-05-12
N2022/01183
N2021/02882 (delvis)

Näringsdepartementet

Naturvårdsverket
106 48 Stockholm

Havs- och vattenmyndigheten
Box 11930
404 39 Göteborg

Uppdrag att revidera den nationella förvaltningsplanen för storskarv samt öka kunskapen om storskarvens predation och födosök

Regeringens beslut

Regeringen ger Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten i uppdrag att

- revidera den nationella förvaltningsplanen för storskarv i enlighet med vad som anges nedan under rubriken den nationella planen för storskarv ska revideras,
- sammanställa kunskap och identifiera eventuella kunskapsbrister om storskarvens roll i ekosystemet och effekter på fiskbestånden, samt
- genomföra kompletterande predation- och födosöksstudier som förstärker kunskapen nationellt och regionalt om storskarven och därmed ger stöd åt en ekosystembaserad förvaltning som omfattar fisket.

Uppdraget ska samordnas av Naturvårdsverket.

Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten ska senast den 30 november 2023 lämna en delredovisning av uppdraget till Regeringskansliet (Näringsdepartementet, med kopia till Miljödepartementet) om en reviderad nationell förvaltningsplan. Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten ska senast den 30 november 2024 lämna en slutredovisning av uppdraget till Regeringskansliet (Näringsdepartementet, med kopia till Miljödepartementet).

Bakgrund

Under de senaste decennierna har storskarvens utbredningsområde utökats i Sverige och Europa, till följd av en kraftig populationstillväxt.

Storskarvpopulationen påverkar fisket negativt, genom att skarvar angriper fångst och skadar redskap. Flera undersökningar indikerar dessutom att skarvens predation och födosök kan påverka fiskbestånd negativt.

Riksdagen har i ett tillkännagivande ställt sig bakom det som miljö- och jordbruksutskottet anför om åtgärder för att rädda fiskbestånden i Östersjön (bet. 2021/22:MJU6, rskr. 2021/22:61). Enligt utskottet ska regeringen öka jakten på skarv genom att tillåta allmän skydds jakt på skarv på eget initiativ och utreda möjligheterna till allmän jakttid på skarv, samt överväga ytterligare åtgärder för att begränsa skarvstammens tillväxt. Utskottet anser att regeringen ska se över möjligheterna för fleråriga tillstånd för skydds jakt samt möjliga komplement till skydds jakten, t.ex. oljering och prickning av ägg. Utskottet uppger även bl.a. att det kan finnas anledning att överväga en nationell förvaltningsplan för skarv.

I Miljömålsberedningens delbetänkande Havet och människan (SOU 2020:83, s 914f) anges bl.a. att det behövs en helhetssyn i förvaltningen av fiskbestånden och bestånden av säl och skarv som tar hänsyn till både fiskets, sälens samt skarvens påverkan på näringsväven.

Miljömålsberedningen föreslår att Naturvårdsverket uppdaterar den nationella förvaltningsplanen för skarv. Den nuvarande nationella förvaltningsplanen för skarv är från 2014.

Regeringen beslutade den 6 maj 2021 att införa en möjlighet till skydds jakt på storskarv på enskilds initiativ. Detta innebär att en enskild, under vissa förutsättningar, får bedriva skydds jakt på storskarv utan föregående myndighetsbeslut.

Närmare beskrivning av uppdraget

Situationen för flera kustfiskbestånd är bekymmersam och fiskerinäringen står inför stora utmaningar. En grundförutsättning för fiskerinäringen är att det finns tillgång på långsiktigt fiskbara bestånd. Det behöver därför tas ett helhetsgrepp och alla verktyg som kan möjliggöra en återhämtning av fiskebestånden behöver ses över. Regeringen har under lång tid satsat på att förbättra havsmiljön. Fokus har varit att minska övergödningen, samtidigt

som nya fiskeregleringar har införts i syfte att främja återhämtning av kustfiskbestånd och sårbara fiskarter (som t.ex. ål).

Regeringen anser att skarvförvaltningen bl.a. ska syfta till att populationen ska vara hållbar ur ett kustmiljöperspektiv och regeringen anser att det finns skäl att revidera förvaltningsplanen för att kunna inkludera fler perspektiv, ökad kunskap samt förändrade jaktbestämmelser.

Den nationella förvaltningsplanen för storskarv ska revideras

Syftet med revideringen av förvaltningsplanen för storskarv är bl.a. att minska allvarlig skada på fiskerinäringen orsakad av storskarv. Storskarvens effekter på fiskbestånd behöver därför inkluderas i en ekosystembaserad förvaltning, med fokus på arter och bestånd som är hotade eller behöver återhämta sig.

Förvaltningsplanen ska vidare kunna tjäna som kunskapsunderlag inför beslut som rör förvaltningen och därigenom, om det bedöms lämpligt och förenligt med EU-rätten, underlätta för fleråriga skyddsjaksbeslut samt användning av effektivare jakt- och skrämsemeter som komplement till den jakt som bedrivs med skjutvapen. I uppdraget ingår även att analysera eventuella behov av och förutsättningar för mer kostnadseffektiva populationsbegränsande åtgärder avseende metod, process och organisation än vad som används i dag. Sådana eventuella åtgärders förenlighet med EU-rätten, framför allt rådets direktiv 79/409/EEG av den 2 april 1979 om bevarande av vilda fåglar (fågeldirektivet), ska analyseras och beskrivas.

Den nationella förvaltningsplanen för storskarv ska vara adaptiv och kunna hantera ny och förbättrad kunskap, bl.a. om storskarvpopulationens storlek och utveckling. Förvaltningsplanen ska även fortsättningsvis vara uppbyggd för att vara vägledande för länsstyrelserna och den regionala förvaltningen.

Kunskapen om skarvens predation och födosök behöver öka

För att möjliggöra en mer adaptiv och ekosystembaserad skarvförvaltning anser regeringen att kunskapen om storskarvens predation och födosök behöver öka. Myndigheterna ska därför inom uppdraget sammanställa nuvarande kunskap och identifiera eventuella kunskapsbrister om storskarvens roll i ekosystemet och effekter på fiskbestånden. Vidare ska kompletterande predation- och födosöksstudier genomföras som förstärker

kunskapen nationellt och regionalt om storskarven utifrån en ekosystembaserad förvaltning som omfattar fisket.

Studierna av storskarvens predation och födosök förväntas kunna användas i skarvförvaltningen och som ett stöd för fiskeriförvaltningen, med beaktande av möjligheterna att skydda och minska belastningar på känsliga fiskbestånd eller fredade områden. Samtidigt förväntas den samlade kunskapen om predation och födosök även kunna belysa hur fiskebeståndens status påverkar skarvpopulationen.

På regeringens vägnar

Anna-Caren Säterberg

Nils Henriksson

Kopia till

Statsrådsberedningen/SAM
Finansdepartementet/BA
Miljödepartementet/NM och V
länsstyrelserna